

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY NOWINKA W LATACH 2014-2016

GMINA NOWINKA
POWIAT AUGUSTOWSKI
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	3
1.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY NOWINKA	3
2. ZMIANA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY NOWINKA	7
2.1. OCHRONA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	7
2.2. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	8
2.3. OCHRONA PRZED HAŁASEM	11
2.4. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI, GLEB ORAZ KOPALIN	13
3. OCENA REALIZACJI PROGRAMU	17
4. MONITORING REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY NOWINKA.....	23
5. PODSUMOWANIE	24
6. SPIS TABEL I RYSUNKÓW	25

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną opracowania Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowinka w latach 2014-2016 stanowi art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672). Zgodnie z zapisami ustawy organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy. Następnie raporty te są przekazywane do organu wykonawczego powiatu.

1.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY NOWINKA

Gmina Nowinka leży w północno-wschodniej części Polski w województwie podlaskim, w północnej części powiatu augustowskiego. Gmina graniczy:

- od strony południowo-zachodniej - z Gminą Augustów,
- od strony południowej - z Miastem Augustów,
- od strony południowo-wschodniej - z Gminą Płaska,
- od strony północno-wschodniej - z Gminą Giby,
- od strony północnej - z Gminą Suwałki,
- od strony północno-zachodniej - z Gminą Raczki.

Gmina Nowinka jest gminą wiejską. Siedzibą władz gminnych jest miejscowość Nowinka.

Powierzchnia gminy obejmuje obszar 204 km², z czego lasy i jeziora stanowią przeszło 60% jej powierzchni. Według danych GUS w 2015 roku powierzchnia gruntów leśnych wyniosła 12 941,21 ha, a poziom lesistości kształtował się na poziomie 61,6%. Gmina stanowi około 12,3% powierzchni powiatu.

W skład gminy wchodzi 26 sołectw i 37 miejscowości.

Analizując dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące stanu ludności na 31.XII. w latach 2010 – 2015 trudno odnaleźć jednolitą tendencję zmian. Liczba ludności mierzona rok do roku odnotowywała zarówno wzrosty, jak i spadki, zmiany te nie były jednak znaczące, a liczba osób zamieszkujących Gminę Nowinka oscyluje w granicach 2 950 osób.

Tabela 1. Stan ludności na terenie gminy w latach 2010 - 2015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
faktyczne miejsce zamieszkania, stan na 31 XII							
ogółem	osoba	2954	2956	2972	2957	2977	2934
mężczyźni	osoba	1500	1499	1516	1512	1519	1500
kobiety	osoba	1454	1457	1456	1445	1458	1434

Źródło: Dane GUS

Tabela 2. Urodzenia i zgony na terenie Gminy Nowinka w latach 2010 – 2015, ruch naturalny według płci

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urodzenia żywe						
ogółem	27	28	28	29	33	28
mężczyźni	13	14	13	16	17	15
kobiety	14	14	15	13	16	13
Zgony ogółem						
ogółem	25	32	29	36	28	36
mężczyźni	13	21	12	20	16	23
kobiety	12	11	17	16	12	13
Zgony niemowląt						
ogółem	0	1	1	0	0	2
mężczyźni	0	1	0	0	0	1
kobiety	0	0	1	0	0	1
Przyrost naturalny						
ogółem	2	-4	-1	-7	5	-8
mężczyźni	0	-7	1	-4	1	-8
kobiety	2	3	-2	-3	4	0

Źródło: Dane GUS

Przyrost naturalny w Gminie Nowinka w 2014 roku, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, wyniósł +5 osób. Był to jednocześnie najwyższy poziom przyrostu naturalnego w latach 2010 – 2015. Najniższy jego poziom wystąpił w 2015 roku i wyniósł -8. Dodatni przyrost naturalny świadczy o większej ilości urodzeń nad zgonami, zaś jego wynik ujemny świadczy o sytuacji odwrotnej. Warto zauważyć, że w 2014 roku przyrost naturalny odnośnie kobiet był większy niż ten sam wskaźnik u mężczyzn. Inna sytuacja miała miejsce jedynie w 2012 roku. Ogółem przyrost naturalny osiągnął poziom dodatni we wspomnianym 2014 roku oraz w roku 2010, w pozostałych latach wynik ten był ujemny.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego saldo migracji wewnętrznych w 2014 roku wyniosło ogółem -23, zaś saldo migracji zagranicznych 1. Ujemne saldo oznacza większą liczbę wymeldowań nad zameldowaniami, zaś dodatnie saldo oznacza sytuację odwrotną.

Biorąc pod uwagę sytuację migracji wewnętrznych i zewnętrznych można zauważyć, że więcej jest wymeldowań niż zameldowań, taka tendencja wystąpiła i we wspomnianym 2014 roku, jak i w 2015 roku (migracje wewnętrzne). Saldo migracji zagranicznych w 2015 roku wyniosło 0, podobnie jak w 2013 roku. W 2013 roku jednak inaczej niż w 2015 roku saldo migracji kobiet osiągnęło poziom dodatni (1), mężczyzn zaś ujemny (-1). Jednocześnie w 2015 roku ogólne saldo migracji wyniosło 0.

Tabela 3. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne na terenie gminy w latach 2010 - 2015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Migracje na pobyt stały gminne wg płci migrantów, w ruchu wewnętrznym i zagranicznym							
zameldowania w ruchu wewnętrznym							
ogółem	osoba	39	34	37	32	24	25
mężczyźni	osoba	18	18	21	13	13	12
kobiety	osoba	21	16	16	19	11	13
zameldowania z zagranicy							
ogółem	osoba	3	0	0	1	1	0
mężczyźni	osoba	1	0	0	0	0	0
kobiety	osoba	2	0	0	1	1	0
wymeldowania w ruchu wewnętrznym							
ogółem	osoba	30	27	21	31	47	33
mężczyźni	osoba	15	12	7	10	17	16
kobiety	osoba	15	15	14	21	30	17
wymeldowania za granicę							
ogółem	osoba	0	1	1	1	0	0
mężczyźni	osoba	0	0	1	1	0	0
kobiety	osoba	0	1	0	0	0	0
saldo migracji wewnętrznych							
ogółem	osoba	9	7	16	1	-23	-8
mężczyźni	osoba	3	6	14	3	-4	-4
kobiety	osoba	6	1	2	-2	-19	-4
saldo migracji zagranicznych							
ogółem	osoba	3	-1	-1	0	1	0
mężczyźni	osoba	1	0	-1	-1	0	0
kobiety	osoba	2	-1	0	1	1	0

Źródło: Dane GUS

Na terenie Gminy Nowinka w 2015 roku, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, było 1 000 mieszkańców, a ich powierzchnia użytkowa wynosiła 98 490 m².

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Nowinka w latach 2010 - 2015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zasoby mieszkaniowe							
mieszkania	-	940	960	971	981	993	1000
izby	-	4227	4351	4426	4481	4554	4594
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	89128	92249	94106	95545	97585	98490

Źródło: Dane GUS

Według danych GUS w 2014 roku 76,4% mieszkańców Gminy Nowinka korzystało z wodociągu, zaś 49,4% z kanalizacji. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w 2015 roku wynosiła 96,7 km, a długość czynnej sieci kanalizacyjnej w tymże roku wyniosła 82,1 km.

Według danych GUS w 2015 roku na terenie gminy wystąpiły 24 awarie sieci wodociągowej, na temat wskazanego zjawiska brak jest danych z lat poprzednich. W tym samym roku wystąpiło 28 awarii sieci kanalizacyjnej (również brak danych z lat poprzednich). W 2015 roku odprowadzono za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej 28,4 dam³ ścieków bytowych.

Tabela 5. Urządzenia sieciowe – wodociąg i kanalizacja na terenie gminy w latach 2010 - 2015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wodociągi							
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	64	91,6	91,6	91,6	96,7	96,7
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	470	780	801	807	855	877
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	50,6	57,4	64,5	64,3	66,6	74,1
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	1598	2058	2089	2083	2275	-
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	17,1	19,4	21,9	21,7	22,5	24,9
Kanalizacja							
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	2,7	44,8	44,8	44,8	82,1	82,1

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	59	312	340	343	428	520
ścieki odprowadzone	dam ³	4	4	15	15	15	30
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	207	1018	1082	1083	1472	-

Źródło: Dane GUS

2. ZMIANA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY NOWINKA

2.1. OCHRONA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

W 2015 r. na terenie Gminy Nowinka zlokalizowano jeden punkt pomiarowy w zakresie badania jakości rzek. W tabeli 6 zaprezentowano natomiast dane na temat jakości wód rzeki Netta (Rospuda) od wypływu z Jeziora Bolesty do wypływu z Jeziora Necko ze Szczeberką od Blizny, zbadanej na punkcie Netta (Rospuda) - uroczysko Kozia Szyja.

Tabela 6. Ocena stanu ekologicznego, chemicznego i stanu wód rzek przyływających przez Gminę Nowinka

Nazwa jcw	Nazwa punktu kontrolno-pomiarowego	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Netta (Rospuda) od wypływu z jez. Bolesty do wypływu z jez. Necko ze Szczeberką od Blizny	Netta (Rospuda) - uroczysko Kozia Szyja	słaby	dobry	zły

Źródło: Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2015 roku (ocena w Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych na podstawie danych z lat 2010 - 2015)

W 2015 roku w województwie podlaskim monitoringiem objęto między innymi takie zbiorniki wodne jak: Jezioro Długie Wigierskie (monitoring reperowy podstawowy, powtórzenie badań indeksu oleju mineralnego).

Tabela 7. Stan jeziora Długie Wigierskie

Nazwa jeziora	Rodzaj monitoringu	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan jednolitej części wód
Długie Wigierskie	Monitoring Reperowy	umiarkowany	dobry	zły

Źródło: Klasyfikacja jezior województwa podlaskiego badanych w 2015 roku (z uwzględnieniem uwag instytutu ochrony środowiska – państwowego instytutu badawczego)

Według „Informacji Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego w 2014 r.” na terenie tego powiatu do 2007 r. (przed modernizacją sieci pomiarowej) zlokalizowane były łącznie 4 studnie sieci monitoringu wód podziemnych (w 1 studni wody wgłębne, a w 3 – wody gruntowe), które były opomiarowane przez Państwowy Instytut Geologiczny. W 2007 r. zaś przeprowadzono badania 2 studni (Kamień, Augustów). Wykazało ono, że jakość wód w obu studniach była zadowalająca (III klasa). Natomiast w latach 2009-2011 Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy objął badaniami jedynie Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) uznane za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych - na terenie województwa podlaskiego nie określono takich JCWPd. W 2012 r. w ramach monitoringu diagnostycznego Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy spośród 43 punktów badanych w województwie podlaskim wyznaczył 1 punkt do badań z terenu powiatu augustowskiego w Kamieniu (gm. Sztabin). Nie objął on więc żadnego punktu w Gminie Nowinka. W wyniku monitoringu określono, że jakość wód odpowiadała III klasie czystości. Mieściła się ona zatem w granicach dobrego stanu wód podziemnych. W 2013 i 2014 r. nie prowadzono badań wód podziemnych na terenie powiatu augustowskiego, tym samym również na terenie Gminy Nowinka.

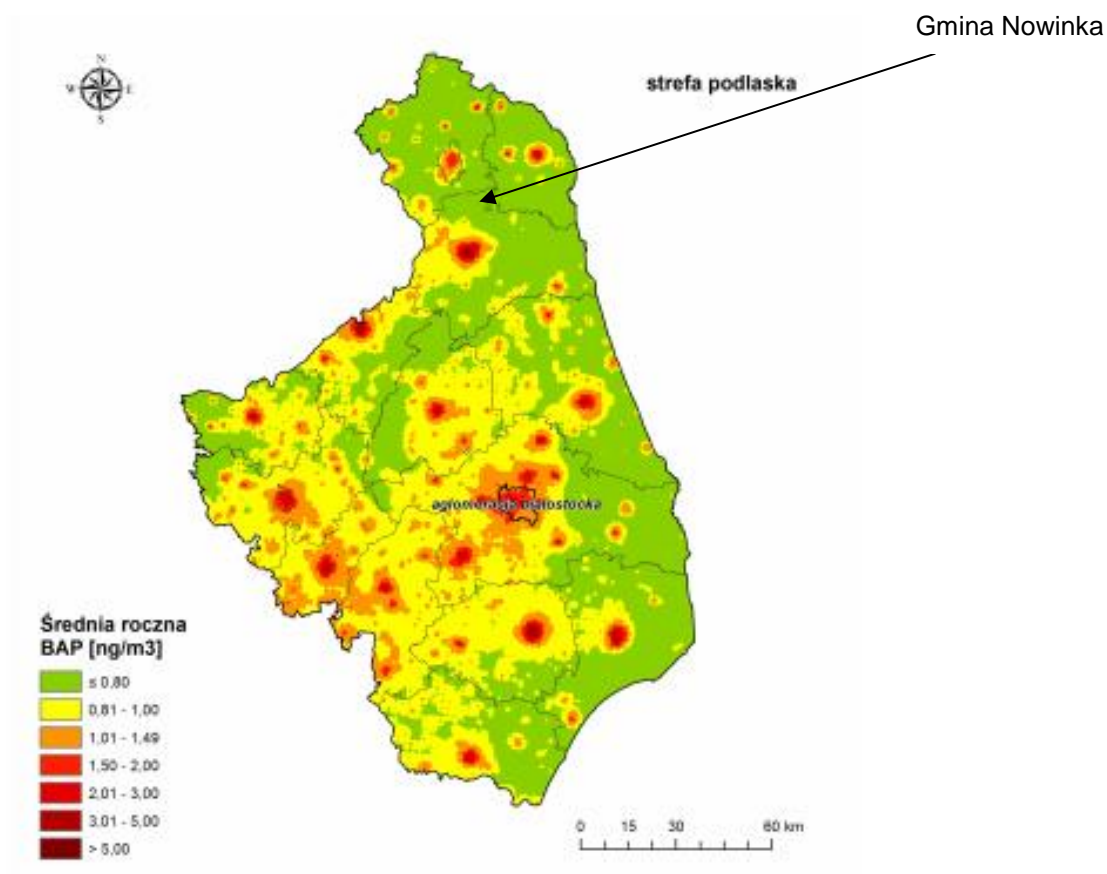
2.2. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

Badania jakości powietrza wykonywane są na terenie województwa corocznie. Wykonana „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego” wykazała w 2015 r. przekroczenie:

- poziomu docelowego benzo(a)pirenu (kryterium - ochrona zdrowia) w strefach: Aglomeracja Białostocka oraz Strefa Podlaska gdzie największymi obszarami przekroczeń są: wszystkie miasta powiatowe województwa podlaskiego oraz inne mniejsze miejscowości szczegółowo wskazane na rysunku 1. W poprzednich latach sygnalizowano w ocenach problem z dotrzymaniem normy dla benzo(a)pirenu. Kontynuowane w 2015 roku badania potwierdziły występowanie ponadnormatywnych

stężenie benzo(a)pirenu w obu strefach województwa. Wynika stąd konieczność podjęcia działań na rzecz ograniczenia emisji benzo(a)pirenu;

Rysunek 1. Średnia roczna emisja benzo(a)pirenu

Źródło: Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2015 r.

- poziomów celów długoterminowych dla ozonu w Strefie Podlaskiej (kryterium - ochrona roślin) oraz w strefach: Aglomeracja Białostocka i Strefie Podlaskiej (kryterium - ochrona zdrowia).

W klasyfikacji ze względu na kryterium – ochrona zdrowia, w 2015 r. stwierdzono, ponownie jak w latach 2011 – 2014, przekroczenia normy pyłu zawieszonego PM_{2,5} w Strefie Podlaskiej oraz wartości normowanych pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla II fazy. W Strefie Podlaskiej zanotowano również przekroczenia normy 24 – godzinnej pyłu PM₁₀, jednakże liczba dób z przekroczeniami była mniejsza niż dopuszczalna. Należy zaznaczyć, że do zachowania normy w dużej mierze przyczyniła się stosunkowo ciepła zima. W klasyfikacji ze względu na kryterium: ochrona roślin nie wystąpiły na terenie województwa strefy z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych.

W przypadku pozostałych zanieczyszczeń podlegających ocenie (arsen, kadm, nikiel) nie zanotowano przekroczeń poziomów docelowych oraz celów długoterminowych.

Szczegółowe dane dotyczące oceny stanu wystąpienia poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń zawarto w tabelach 8-10.

Tabela 8. Klasyfikacja strefy podlaskiej z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń w celu ochrona zdrowia

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
SO ₂	A
NO ₂	A
pyłu PM10	A
ołów	A
benzen	A
tlenek węgla	A
pył zawieszony PM2,5	C
kadm	A
arsen	A
nikiel	A
benzo(a)piren	C

Źródło: Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2015 r.

Tabela 9. Klasyfikacja strefy podlaskiej z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń w celu ochrona roślin

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
SO ₂	A
NO _x	A

Źródło: Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2015 r.

Tabela 10. Klasyfikacja strefy podlaskiej z uwzględnieniem poziomów docelowych oraz celów długoterminowych dla ozonu - ochrona zdrowia i roślin

Zanieczyszczenie	Symbol klasy poziom docelowy		Symbol klasy poziom celu długoterminowego	
	8-godzin	AOT 40	8-godzin	AOT
ozon	A	A	D2	D2

Źródło: Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2015 r.

W Gminie Nowinka głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest tzw. emisja antropogeniczna czyli wynikająca z działalności człowieka. Jak również emisja niska

z gospodarki komunalnej (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i jednostki gospodarcze).

Według Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy nie występują zakłady szczególnie uciążliwe i emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z terenu gminy nie jest wykazywana. Znaczy to, że emisja z podmiotów gospodarczych z terenu Gminy Nowinka nie osiąga poziomu wymaganego w statystyce publicznej.

2.3. OCHRONA PRZED HAŁASEM

Hałas przemysłowy

Źródłem hałasu przemysłowego na terenie Gminy Nowinka są małe przedsiębiorstwa nieposiadające żadnych zabezpieczeń akustycznych - są to głównie tartaki, stolarnie, warsztaty lakiernicze czy mechaniki samochodowej. Niejednokrotnie takie działalności są źródłem konfliktów mieszkańców z przedsiębiorcami, gdyż są one uciążliwe dla mieszkańców, co przyczynia się do składania skarg i donosów na niewłaściwe funkcjonowanie przedsiębiorstw. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadza kontrole i ustala szereg zaleceń dotyczących minimalizacji emisji hałasu, lub też z powodu znikomej i tylko okresowej uciążliwości sprawa nie jest kontynuowana. Skala zagrożeń hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża, a zasięg jego oddziaływania ma zwykle charakter lokalny.

Najważniejszym sektorem gospodarczym Gminy Nowinka jest rolnictwo i rozwijająca się turystyka oraz leśnictwo. Nie są więc to sektory, które można by uznać za szczególnie uciążliwe dla środowiska i generujące dużą skalę zagrożenia hałasem.

Na terenie Gminy Nowinka nie są zlokalizowane znaczące podmioty gospodarcze będące źródłem hałasu przemysłowego, co sprawia, że nie stanowi on istotnego zagrożenia dla środowiska.

Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny pochodzi z przebiegających przez gminę szlaków komunikacyjnych.

Na układ komunikacyjny gminy składają się:

- odcinek byłej drogi krajowej nr 8, obecnie droga wojewódzka nr 662 Augustów - Suwałki;
- drogi powiatowe o łącznej długości 42,385 km na terenie gminy:

- nr 1184B gr. powiatu - Osińska Buda – Olszanka - do drogi krajowej nr 8 – długość na terenie gminy: 7,707 km;
 - nr 1186B Szczebra – Sokolne – Cisówek - granica powiatu – długość na terenie gminy: 13,275 km;
 - nr 1198B Olszanka - Stacja kolejowa Szczepki – długość na terenie gminy: 2,000 km;
 - nr 1199B Nowinka – Monkinie – Bryzgiel – długość na terenie gminy: 11,564 km;
 - nr 1200B Monkinie – Kopanica – Tobołowo – długość na terenie gminy: 7,839 km;
- drogi gminne o łącznej długości 23,240 km:
- nr 102361 B Szczepki – Podnowinka, długość: 2,200 km,
 - nr 102362 B Gatne Drugie – Sokolne, długość: 2,330 km,
 - nr 102363 B Monkinie - Krusznik Zakąty, długość: 5,460 km,
 - nr 102364 B Bryzgiel – Krusznik, długość: 3,150 km,
 - nr 102365 B Nowinka - Gatne Pierwsze – Szczeberka, długość 2,360 km,
 - nr 102366 B Olszanka Folwark – Józefowo, długość 3,660 km,
 - nr 102367 B Danowskie w kierunku Strękowizny, długość: 0,590 km,
 - nr 102291 B Walne do granicy gminy Giby, długość 2,010 km,
 - nr 102368 B Gatne Drugie – Podnowinka – Strękowizna, długość 1,480 km.

Przez teren Gminy Nowinka przebiega linia kolejowa relacji: Warszawa-Białystok-Sokółka-Augustów-Suwałki-Trakiszki-(Granica Państwa). Linia kolejowa umożliwia funkcjonowanie osobowego i towarowego transportu kolejowego.

Zgodnie z „Oceną wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku” w analizowanym roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku przeprowadził pomiary hałasu drogowego w 11 miejscowościach województwa podlaskiego, nie umieszczono jednak punktów pomiarowych na terenie Gminy Nowinka. W czterech z nich (Supraśl, Łomża, Grajewo, Suwałki) wyznaczano poziomy długookresowe LDWN i LN mające zastosowanie przy prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem. W Knyszynie, Korycinie, Kleosinie, Szczuczynie, Bargłowie Kościelnym, Augustowie oraz Rajgrodzie Inspektorat wykonał badania hałasu w celu określenia wartości wskaźników LAeqD oraz LAeqN. Przeprowadzone pomiary pokazały prawie we wszystkich zbadanych miejscowościach przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu (w porze dziennej i nocnej).

Według „Informacji Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu augustowskiego w 2014 r.” na terenie powiatu augustowskiego w 2013 roku pomiary przeprowadzono w Augustowie przy ul. Chreptowicza 13, a w 2012 r. w Sztabinie przy ul. Augustowskiej 86 oraz w Bargłowie Kościelnym przy ul. Augustowskiej 35 (przy drogach obsługujących ruch tranzytowy do Suwałk i na Litwę). Również podczas tych badań nie przeprowadzono analiz na terenie Gminy Nowinka. Wyniki tych badań wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w badanych punktach. Wyliczony średni poziom równoważny (LAeq) dla okresu dziennego został przekroczony o 8,0 – 15,1 dB oraz dla okresu nocy o 15,6 – 19,7 dB. Można więc przypuszczać, że sytuacja na terenie Gminy Nowinka jest analogiczna do sytuacji w województwie i powiecie.

Tym samym można wskazać, że hałas komunikacyjny stanowi znaczny problem na terenie gminy i konieczne jest podejmowanie działań mających na celu jego zmniejszenie do poziomów dopuszczalnych przepisami prawa. Za przyczyny przekroczeń norm hałasu na analizowanym terenie można uznać udział w ruchu pojazdów ciężkich, które często poruszają się z nadmierną prędkością, a także zły stan techniczny dróg i ogólnie słabo rozwiniętą infrastrukturę drogową.

2.4. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI, GLEB ORAZ KOPALIN

Gleby

Warunki glebowe Gminy Nowinka są stosunkowo mało korzystne. Są one również bardzo zróżnicowane w układzie przestrzennym. Gleby o najwyższej wartości produkcyjnej występują głównie w zachodniej części gminy. Dotyczy to głównie wsi: Osińska Buda, zachodniej części wsi Pijawne Polskie i Pijawne Wielkie, Józefowo, Gatne, Olszanka, Nowinka. Duży udział kompleksów użytków zielonych przydatnych rolniczo kl. IV występuje we wsiach: Osińska Buda, Barszowa Góra, Gatne I, Sokolne, Szczeberka. Gleby o najniższej jakości, wytworzone z piasków słabogliniastych całkowitych i głębokich oraz piasków gliniastych lekkich, występują w północno - zachodniej części gminy. Ponad 90% gruntów ornych należy do VI klasy bonitacyjnej. Środkowa i południowa część gminy tj. wsie Podnowinka, Szczepki, Ateny, Walne, Strękowizna i częściowo Szczerba posiadają grunty orne o małej przydatności rolniczej, z dominacją gleb V i VI klasy bonitacyjnej. Stanowią one małe obszary położone śródleśnie i śródłąkowo. Skoncentrowane są tu kompleksy łąk, z których przynajmniej połowa posiada gleby IV klasy.

Jakość gleb

Obowiązek prowadzenia monitoringu, obserwacji zmian i oceny jakości gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 26 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Kryteria oceny określone są, na podstawie delegacji w art. 105 cytowanej ustawy, w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359).

W 5-letnich odstępach czasowych są pobierane próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, czwarta tura Monitoringu przypadła na lata 2010-2012. Pobranie próbek w całości zostało przeprowadzone przez pracowników Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach. Pobranie próbek przeprowadzono we wrześniu i październiku 2010 roku. Na terenie województwa podlaskiego zlokalizowano 6 punktów, jednak żaden z nich nie obejmował terenu Gminy Nowinka.

Badania gleb pod kątem: odczynu pH, potrzeb wapnowania oraz zawartości w makroelementy: fosfor, potas i magnez przeprowadziła natomiast Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Białymstoku. W latach 2011-2014 przebadano 974 próbki glebowe pobrane z użytków rolnych na terenie powiatu augustowskiego. W tabeli 11 zaprezentowano szczegółowe wyniki przeprowadzonych badań.

Tabela 11. Zestawienie zasobności gleb na terenie powiatu augustowskiego w latach 2011-2014

Liczba gospodarstw (szt.)		364
Liczba prób (szt.)		974
Zbadana powierzchnia (ha)		1 606,03
pH (%)	bardzo kwaśny	23
	kwaśny	30
	lekko kwaśny	22
	obojętny	19
	zasadowy	6
Potrzeby wapnowania (%)	konieczne	19
	potrzebne	19
	wskazane	13
	ograniczone	11
	zbędne	38
Zawartość fosforu (%)	bardzo niska	13
	niska	31

	średnia	23
	wysoka	14
	bardzo wysoka	19
Zawartość potasu (%)	bardzo niska	21
	niska	37
	średnia	25
	wysoka	9
	bardzo wysoka	8
Zawartość magnezu (%)	bardzo niska	9
	niska	13
	średnia	27
	wysoka	21
	bardzo wysoka	30

Źródło: Wyniki badań odczynu i zasobności gleb na terenie poszczególnych powiatów woj. podlaskiego w latach 2011 – 2014

Jednym z podstawowych wskaźników oceny jest odczyn gleb. Zależy on od rodzaju skały macierzystej, składu granulometrycznego gleby, warunków przyrodniczych oraz zabiegów agrotechnicznych. Na terenie powiatu występuje 30% gleb kwaśnych, 22% - lekko kwaśnych i 23% - bardzo kwaśnych. Odczyn środowiska glebowego wpływa w znacznym stopniu na życie roślin, mikroorganizmów i fauny glebowej. Decyduje tym samym o aktywności biologicznej gleby. Częściej spotykane kwaśne odczyny gleb, powodują obniżanie plonowania roślin, jak również ułatwiają przyswajanie przez rośliny metali ciężkich. Z odczynem gleb ściśle związana jest potrzeba ich wapnowania. Wapnowanie poprawiające właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleb, jest zabiegiem agrotechnicznym, który powinien być stosowany na tych terenach, w których procentowy udział gleb wymagających wapnowania w przedziale koniecznym i potrzebnym przekroczył 30%. Na terenie powiatu augustowskiego dla 38% przebadanych gleb nie dostrzeżono potrzeby wapnowania.

Zawartość w glebie przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu jest ważnym wskaźnikiem pozwalającym ustalić poziom racjonalnego nawożenia.

Fosfor jest składnikiem niezbędnym dla rozwoju roślin, pełniąc ważne funkcje w procesach życiowych roślin: reguluje podziały komórek, rozwój korzeni, ma wpływ na procesy kwitnienia, zawiązywanie nasion oraz procesy dojrzewania. Potas jest jednym z trzech, obok wspomnianych wcześniej azotu i fosforu, makroskładników o zasadniczym znaczeniu w żywieniu roślin. Pierwiastek ten odgrywa istotną rolę w gospodarce wodnej rośliny, aktywuje enzymy, bierze udział w procesie fotosyntezy i transportu asymilatów oraz warunkuje wrażliwość na stres wodny związany z suszą. Z kolei magnez jest składnikiem

o dużym znaczeniu fizjologicznym dla roślin. Podstawowa rola magnezu w roślinie jest związana z jego obecnością w cząsteczce chlorofilu, a zatem wpływem na procesy fotosyntezy. Ponadto magnez aktywuje enzymy i reguluje gospodarkę azotem w roślinie. Pierwiastek ma istotne znaczenie w kształtowaniu jakości produktów roślinnych, z punktu widzenia ich wartości żywieniowej dla zwierząt i człowieka.

Procentowy udział gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości fosforu (P_2O_6) na terenie powiatu wynosi 44%. Udział gleb o zawartości potasu (K_2O) bardzo niskiej i niskiej wynosi 58%, a magnezu - 22%. Określenie zasobności gleb w makroelementy jest podstawą do ustalenia optymalnych dawek nawozów sztucznych.

Złóża zasobów geologicznych

Zgodnie z danymi wynikającymi z „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2015 roku” na terenie Gminy Nowinka występują złoża piasku i żwiru oraz piasków kwarcowych (do produkcji cegły wapienno-piaskowej). Teren gminy nie jest zatem bardzo bogaty i zasobny w surowce mineralne. Konieczne jest jednak podejmowanie działań mających na celu ochronę już dostępnych zasobów.

Tabela 12. Złóża zasobów geologicznych na terenie Gminy Nowinka – piasek i żwir

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
Złóża piasku i żwiru – tys. t					
1	Bryzgiel	R	890	-	-
2	Bryzgiel I	Z	79	-	-
3	Szczebra II	Z	218	-	-
4	Szczebra III	E	12	-	1

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2015 roku

Tabela 13. Złóża zasobów geologicznych na terenie Gminy Nowinka – piaski kwarcowe

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
Złóża piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej tys. m³					
1	Szczebra III	E	89,58	-	1,73

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2015 roku

Objaśnienia do tabel:

R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo

E - złoża eksploatowane

Z - złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane

3. OCENA REALIZACJI PROGRAMU

W ramach przygotowanego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowinka na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021 sformułowane zostały następujące cele i zadania, które mają się przyczynić do utrzymania i zachowania stanu środowiska naturalnego na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego:

- Cel długoterminowy 1: Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza;
- Cel krótkoterminowy: Utrzymanie dobrego stanu powietrza na terenie Gminy Nowinka poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych;
- Zadania:
 - Modernizacja lokalnych kotłowni opalanych węglem;
 - Popularyzacja i wspieranie budowy inwestycji z zakresu energii odnawialnej (w tym kotłowni lokalnych);
 - Rozwój nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej;
 - Nasadzenia pasów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych;
 - Dalsze docieplanie budynków (termomodernizacja);
- Cel długoterminowy 2: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania;
- Cel krótkoterminowy: Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej mieszkańcom;
- Zadania:
 - Stały nadzór i kontrola stacji uzdatniania wody oraz prowadzenie niezbędnych modernizacji;
 - Ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin poprzez popularyzację rolnictwa ekologicznego;
 - Budowa szczelnych płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę;
- Cel krótkoterminowy: Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi Gminy Nowinka;
- Zadania:
 - Stosowanie technologii oszczędzających wodę w zakładach przemysłowych i gospodarstwach rolno-hodowlanych;
 - Rozwój nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury wodno-ściekowej;
 - Modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków;
 - Popularyzacja rozwiązań opartych na przydomowych oczyszczalniach ścieków;

- Cel krótkoterminowy: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zapobieganie eutrofizacji;
- Zadania:
 - Ograniczenie stosowania nawozów i chemizacji rolnictwa;
 - Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: doczyszczanie ścieków;
 - Racjonalny rozwój turystyki wodnej;
- Cel krótkoterminowy: Zwiększanie retencyjności w zlewniach umożliwiające zapobieganie skutkom suszy i powodzi;
- Zadania:
 - Stopniowe zwiększanie lesistości terenu (zalesianie nieużytków);
 - Ograniczenie osadnictwa w bliskim sąsiedztwie zbiorników wodnych i dolinach rzecznych;
 - Modernizacja, rozwój i budowa małych elektrowni wodnych;
- Cel krótkoterminowy: Kształtowanie rzek i zbiorników wodnych zapewniające stabilność systemów przyrodniczych;
- Zadania:
 - Pozostawienie naturalnych warunków w strefach przybrzeżnych, poprzez częściową rezygnację z zagospodarowania i zabudowy nabrzeży;
- Cel długoterminowy 3: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji;
- Cel krótkoterminowy: Pogłębienie i udostępnienie wiedzy o zasobach przyrodniczych Gminy Nowinka;
- Zadania:
 - Informowanie mieszkańców o stanie środowiska naturalnego;
 - Pogłębianie świadomości ekologicznej poprzez działania z zakresu edukacji ekologicznej, popularyzujące wiedzę o zasobach przyrodniczych;
- Cel krótkoterminowy: Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody;
- Zadania:
 - Stworzenie skutecznego narzędzia do zarządzania obszarami Natura 2000 w postaci planów zadań ochrony lub planów ochrony;

- Wdrażanie istniejących planów i programów obszarów chronionych;
- Cel krótkoterminowy: Ochrona struktury i zapewnienie stabilności siedlisk i ekosystemów;
 - Zadania:
 - Działania na rzecz aktywnej ochrony przyrody – związane bezpośrednio ze specyfiką cennych ekosystemów;
 - Kanalizacja ruchu turystycznego na obszarach przyrodniczo cennych poprzez wyznaczanie szlaków turystycznych;
 - Rekultywacja zdegradowanych terenów poprzez zalesienia;
 - Kompensacje i minimalizacje w obrębie obszarów chronionych zwłaszcza obszarów NATURA 2000;
 - Cel krótkoterminowy: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
 - Zadania:
 - Kontynuacja tradycyjnych form rolnictwa ekstensywnego;
 - Powstawanie gospodarstw ekologicznych dostarczających wysokiej jakości produkty spożywcze;
 - Działania wspierające rozwój agroturystyki;
 - Cel krótkoterminowy: Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych;
 - Zadania:
 - Organizowanie spotkań i kampanii informacyjnych, miejscowej społeczności, potencjalnych inwestorów i organizacji ekologicznych w celu poszukiwania wspólnego dialogu;
 - Popularyzacja wiedzy o obszarach szczególnie cennych i zagrożonych;
 - Cel długoterminowy 4: Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów;
 - Cel krótkoterminowy: Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas;
 - Zadania:
 - Zwiększenie kontroli i monitoringu w zakresie ochrony przed hałasem;
 - Cel krótkoterminowy: Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas;
 - Zadania:
 - Rozwój infrastruktury drogowej i modernizacja nawierzchni;

- Budowa odpowiednich elementów architektonicznych zabezpieczających przed wpływem nadmiernego hałasu drogowego (ekrany akustyczne, odpowiednia konstrukcja budynków) wzdłuż dróg lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
 - Synchronizacja sygnalizacji świetlnej (tzw. „zielona fala”), stosowanie ograniczeń prędkości na terenach zabudowanych, zwłaszcza w strefach osiedli mieszkaniowych;
 - Tworzenie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg;
- Cel długoterminowy 5: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
 - Cel krótkoterminowy: Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej dopuszczonej wartości;
 - Zadania:
 - Prawidłowa lokalizacji, budowa i eksploatacja urządzeń i instalacji emitujących pole elektromagnetyczne;
 - Cel długoterminowy 6: Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
 - Cel krótkoterminowy: Zwiększenie wykorzystania OZE;
 - Zadania:
 - Budowa i modernizacja małych elektrowni wodnych;
 - Promocja innowacyjnych technologii w zakresie „zielonej energii”;
 - Ograniczenie zużycia energii (energochłonności) – rezygnacja z konwencjonalnych źródeł pozyskiwania energii na rzecz pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych;
 - Cel długoterminowy 7: Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych;
 - Cel krótkoterminowy: Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych;
 - Zadania:
 - Kontrola szczelności zbiorników i instalacji paliwowych;
 - Monitoring zakładów i instalacji wykorzystujących substancje niebezpieczne;
 - Ograniczenie materiałochłonności i wykorzystania substancji niebezpiecznych w zakładach przemysłowych;
 - Utrzymanie sprawnego systemu alarmowego;
 - Stała aktualizacja tras przewozu substancji niebezpiecznych;

- Cel długoterminowy 8: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi;
- Cel krótkoterminowy: Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni;
- Zadania:
 - Racjonalne wykorzystanie złóż kopalni;
 - Rekultywacja terenów po zakończeniu wydobycia kopalni;

- Cel długoterminowy 9: Ochrona powierzchni ziemi;
- Cel krótkoterminowy: Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
- Zadania:
 - Ochrona cennych przyrodniczo obszarów przed nadmiernym przekształceniem;

- Cel krótkoterminowy: Identyfikacja obszarów zanieczyszczonych i zdegradowanych, ich rekultywacja i zagospodarowanie;
- Zadania:
 - Przekształcenie nieużytków poprzez zalesienia;

- Cel długoterminowy 10: Wzrost świadomości ekologicznej;
- Cel krótkoterminowy: Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i racjonalnej gospodarki odpadami;
- Zadania:
 - Informowanie mieszkańców o stanie jakości powietrza;
 - Rozpowszechnianie recyklingu i właściwego sposobu segregacji odpadów;
 - Zaangażowanie w akcje typu „Sprzątania świata” dzieci, młodzieży i osób dorosłych;

- Cel krótkoterminowy: Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej mieszkańców;
- Zadania:
 - Ograniczenie marnotrawstwa zasobów wodnych;
 - Propagowanie ekologicznego stylu życia;

- Cel krótkoterminowy: Pogłębienie świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska;

– Zadania:

- Mobilizowanie społeczeństwa do podejmowania działań proekologicznych;
- Tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej;
- Wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska;
- Angażowanie do działań ekologicznych, mieszkańców w każdym wieku.

Przy formułowaniu wskazanych celów kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, która zapewnia zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny zgodny z ochroną walorów środowiska. Zaplanowano także konkretne zadania, które mają być wykonane w okresie obowiązywania dokumentu.

W celu realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska na terenie Gminy Nowinka, uwzględniając możliwości finansowe gminy, w latach 2014-2016 zostały zrealizowane projekty wskazane w tabeli 14, które z jednej strony stanowią wyraz realizowanej polityki ekologicznej, a z drugiej zapewniają podstawę do wykonania kolejnych projektów prośrodowiskowych (aktualizacja inwentaryzacji oraz przygotowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowinka na lata 2016-2032 r.).

Tabela 14. Zadania zrealizowane na terenie Gminy Nowinka w latach 2014-2016

Zadanie	Koszt zadania
Utworzenie punktu selektywnej zbiórki przeznaczone do alternatywnego wywozu odpadów komunalnych usytuowany miejscowości Walne	Wartość zadania: 5 268,65 zł (ogrodzenie, utwardzenie podłoża) Zakup pojemników 1100 l - 28 339,20 zł
Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Nowinka, przygotowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowinka na lata 2016-2032 r. wraz z opracowaniem Prognozy oddziaływania na środowisko dla wyżej wymienionego dokumentu	Aktualizacja: 24 600,00 zł; Program: 4 900,00 zł
Edukacja mieszkańców: informowanie bieżące mieszkańców za pomocą strony internetowej, strony fb, gazetki gminnej o ochronie środowiska: Komunikaty Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Białymstoku, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównego Lekarza Weterynarii	W ramach działalności gminy
Modernizacja strażnicy OSP w Bryzglu	Na dofinansowanie budowy budynku garażowego z pomieszczeniami socjalnymi przekazano dotację celową w roku 2014 - 12 626,00 zł, w roku 2015 – 21 171,00 zł
Wykonanie przyłączy kanalizacji sanitarnej – budynki będące w zasobie nieruchomości Gminy: 1. Budynek policji – działka geod. nr 94, obręb	

Zadanie	Koszt zadania
Nowinka 2. Budynek poczty – działka geod. nr 95/3, obręb Nowinka 3. Gminny Ośrodek Kultury – działka geod. nr 97/8, obręb Nowinka oraz budynek świetlicy w Szczebrze – działka geod. 4. Ośrodek zdrowia – działka geod. nr 7, obręb Nowinka 5. Budynek szkoły – działka geod. nr 132, obręb Nowinka 6. Budynek gminny Szczebra - działka geod. nr 291/2, obręb Szczebra 7. Urząd Gminy Nowinka – działka geod. nr 80/14, obręb Nowinka	30 263,34 zł
Modernizacja stacji uzdatniania wody w miejscowości Nowinka Prace wykonane w ramach eksploatacji przez Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o., ul. Elewatorska 31, 15-620 Białystok 1. Wymiana okien 2. Wymian drzwi i bramy do hali 3. Ułożenie glazury w pomieszczeniu socjalnym i toalecie 4. Wyposażenie toalety 5. Wymiana pieca 6. Ocieplenie budynku 7. Piaskowanie urządzeń i armatury 8. Malowanie pomieszczeń, urządzeń i armatury	Dane w posiadaniu Wodociągów Podlaskich
Ocieplenie wełną mineralną stropu na budynku Szkoły Podstawowej w Olszance	9 974,56 zł
Wymiana pompy do pieca w kotłowni w Szkole Podstawowej w Olszance	3 279,18 zł
Wykonanie instalacji odgromowej w Szkole Podstawowej w Monkiniach	8 360,52 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowinka

Analizując dane zaprezentowane w tabeli 14 można stwierdzić, że w latach 2014-2016 na wykonanie zadań związanych z realizacją Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowinka poniesiono nakłady w wysokości **148 782,45 zł**.

4. MONITORING REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY NOWINKA

W związku z realizacją zadań określonych w tabeli 14, osiągnięto następujące wartości wskaźników określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nowinka na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021, wymienione w tabeli 15.

Tabela 15. Realizacja wskaźników

Wskaźniki	Wartość osiągnięta
Liczba zmodernizowanych kotłowni/ Liczba tradycyjnych kotłowni zmienionych na alternatywne źródła energii	1 szt.
Nakłady inwestycyjne służące ochronie środowiska	148 782,45 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Nowinka

Nie można jednak zapomnieć, że Gmina Nowinka poczyniła także przygotowania do realizacji kolejnych projektów, do czego przyczyni się m.in. wykonana aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Nowinka oraz przygotowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowinka na lata 2016-2032 r. wraz z opracowaniem Prognozy oddziaływania na środowisko dla wymienionego dokumentu.

Ponadto istotne znaczenie ma edukacja ekologiczna mieszkańców: informowanie bieżące mieszkańców za pomocą strony internetowej, strony fb, gazetki gminnej o ochronie środowiska: Komunikaty Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Białymstoku, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównego Lekarza Weterynarii, które w przyszłości powinno się przełożyć na poprawę stanu środowiska na terenie gminy i realizację kolejnych projektów środowiskowych zapewniających wykonanie zapisów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowinka na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021.

5. PODSUMOWANIE

Niniejszy Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nowinka obejmuje lata 2014-2016. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania w kontekście stanu środowiska na terenie gminy. Stan środowiska na terenie gminy nie uległ pogorszeniu. Gmina Nowinka we własnym zakresie sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na wyeliminowanie zagrożenia związanego z azbestem oraz poprawę stanu jakości wód. Działania te w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do zachowania oraz poprawy jakości środowiska na obszarze Gminy Nowinka.

Konieczne jest jednak podejmowanie dalszych działań związanych z poprawą stanu środowiska i realizacja kolejnych celów wskazanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nowinka na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 – 2021.

6. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

TABELA 1. STAN LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY W LATACH 2010 - 2015.....	4
TABELA 2. URODZENIA I ZGONY NA TERENIE GMINY NOWINKA W LATACH 2010 – 2015, RUCH NATURALNY WEDŁUG PŁCI.....	4
TABELA 3. MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE NA TERENIE GMINY W LATACH 2010 - 2015...	5
TABELA 4. ZASOBY MIESZKANIOWE NA TERENIE GMINY NOWINKA W LATACH 2010 - 2015.....	6
TABELA 5. URZĄDZENIA SIECIOWE – WODOCIĄG I KANALIZACJA NA TERENIE GMINY W LATACH 2010 - 2015.....	6
TABELA 6. OCENA STANU EKOLOGICZNEGO, CHEMICZNEGO I STANU WÓD RZEK PRZYPLÝWAJĄCYCH PRZEZ GMINĘ NOWINKA	7
TABELA 7. STAN JEZIORA DŁUGIE WIGIERSKIE	8
TABELA 8. KLASYFIKACJA STREFY PODLASKIEJ Z UWZGLĘDNIENIEM POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W CELU OCHRONA ZDROWIA	10
TABELA 9. KLASYFIKACJA STREFY PODLASKIEJ Z UWZGLĘDNIENIEM POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W CELU OCHRONA ROŚLIN	10
TABELA 10. KLASYFIKACJA STREFY PODLASKIEJ Z UWZGLĘDNIENIEM POZIOMÓW DOCELOWYCH ORAZ CELÓW DŁUGOTERMINOWYCH DLA OZONU - OCHRONA ZDROWIA I ROŚLIN	10
TABELA 11. ZESTAWIENIE ZASOBNOŚCI GLEB NA TERENIE POWIATU AUGUSTOWSKIEGO W LATACH 2011-2014.....	14
TABELA 12. ZŁOŻA ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY NOWINKA – PIASEK I ŻWIR.....	16
TABELA 13. ZŁOŻA ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY NOWINKA – PIASKI KWARCOWE	16
TABELA 14. ZADANIA ZREALIZOWANE NA TERENIE GMINY NOWINKA W LATACH 2014-2016	22
TABELA 15. REALIZACJA WSKAŹNIKÓW	24
RYSUNEK 1. ŚREDNIA ROCZNA EMISJA BENZO(A)PIRENU	9